



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Tomáše Langáška a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **Nejvyšší státní zástupce**, se sídlem Jezuitská 4, Brno, proti žalovanému: **Energetický regulační úřad**, se sídlem Masarykovo náměstí 5, Jihlava, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **Zdeněk - Sun s. r. o.**, se sídlem Kollárova 1229, Veselí nad Moravou, IČ 292 03 775, zastoupené JUDr. Pavlem Gazárkem, advokátem, se sídlem Blatnice pod Svatým Antonínkem 462, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 12. 2010, č. j. 13916-26/2010-ERU, v řízení o kasační stížnosti osoby domáhající se postavení osoby zúčastněné na řízení: **Z-Group Steel Holding, a. s.**, se sídlem Kollárova 1229, Veselí nad Moravou, IČ 000 11 380, zastoupené JUDr. Pavlem Gazárkem, advokátem, se sídlem Blatnice pod Svatým Antonínkem 462, proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 19. 4. 2013, č. j. 62 A 79/2012 - 249,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobci, žalovanému a osobě zúčastněné na řízení **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Krajský soud v Brně (dále též „krajský soud“) vede řízení o žalobě podané nejvyšším státním zástupcem JUDr. Pavlem Zemanem ve veřejném zájmu proti v návěti označenému rozhodnutí žalovaného, Energetického regulačního úřadu. Tímto rozhodnutím žalovaný udělil licenci k výrobě elektřiny osobě zúčastněné na soudním řízení, společnosti

Zdeněk - Sun s. r. o. (dále jen „Zdeněk - Sun“), přičemž nejvyšší státní zástupce usiluje o zrušení udělené licence. V průběhu řízení obdržel krajský soud podání společnosti Z-Group Steel Holding, a. s., (dále jen „Z-Group Steel Holding“ nebo „stěžovatelka“), v němž tato společnost oznamuje, že v uvedeném řízení hodlá uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení. Odůvodnila své oznámení tím, že je společníkem ve společnosti Zdeněk - Sun, přičemž případným zrušením rozhodnutí o udělení licence k výrobě elektřiny dojde k reálnému znehodnocení jejího obchodního podílu v uvedené společnosti a rovněž ke ztrátě mnoha pracovních míst, neboť uskupení „Z-Group“ počítá s výnosy plynoucími z hospodaření společnosti Zdeněk - Sun.

[2] Krajský soud rozhodl v návěti označeným usnesením o tom, že společnost Z-Group Steel Holding osobou zúčastněnou na řízení v dané věci není. V odůvodnění uvedl, že rozhodnutím nebude tato společnost na žádném svém veřejném subjektivním právu ve smyslu § 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) zkrácena. Snahu o neznehodnocení obchodního podílu v dceřiné společnosti, jež disponuje určitým oprávněním (tu vycházejícím z udělení licence), lze pokládat za obchodní (hospodářský) zájem společnosti Z-Group Steel Holding coby společnosti mateřské. Stejně tak riziko ztráty pracovních míst v rámci skupiny „Z-Group“ pro případ nemožnosti společnosti Zdeněk - Sun vyrábět elektřinu (byla-li by žaloba úspěšná) není podle názoru krajského soudu ve skutečnosti hrozbou porušení žádného veřejného subjektivního práva společnosti Z-Group Steel Holding.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[3] Proti výše uvedenému usnesení Krajského soudu v Brně podala společnost Z-Group Steel Holding dne 7. května 2013 kasační stížnost z důvodu podřazeného pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy pro nesprávné posouzení právní otázky soudem. Stěžovatelka namítala, že výklad § 34 s. ř. s. ze strany krajského soudu je příliš restriktivní a formalistický. Při výkladu právní normy je podle stěžovatelky třeba vzít v úvahu následky, které pro ni výrok soudu může mít, a z tohoto pohledu pak posuzovat, zda se jedná o přímé dotčení na jejích právech a povinnostech. Přednost před formálním výkladem by měl mít smysl a účel normy, kterým je reálná ochrana práv osob v důsledku zrušení správního rozhodnutí. V této souvislosti pak stěžovatelka obecně odkázala na judikaturu Ústavního soudu k otázce „přepjatého formalismu“.

[4] Stěžovatelka nepopírá, že není přímým adresátem rozhodnutí o udělení licence, ale pojem „přímého dotčení na právech a povinnostech“ je podle ní třeba vyložit širěji a se zřetelem na právní důsledky navrhovaného výroku soudu. Případný výrok krajského soudu, že rozhodnutí o udělení licence se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení, by měl přímý dopad na majetková práva stěžovatelky, neboť v důsledku odnětí licence na výrobu elektřiny společnosti Zdeněk - Sun by byla *de facto* zcela znehodnocena investice stěžovatelky spočívající ve vkladu, kterým se podílí na základním kapitálu společnosti Zdeněk - Sun. Dále by byla *de facto* zcela znehodnocena pohledávka stěžovatelky na zaplacení ceny za dílo (výstavbu fotovoltaické elektrárny Zdeněk - Sun). Konečně by došlo s největší pravděpodobností též k předčasnému zesplatnění úvěru poskytnutého na výstavbu fotovoltaické elektrárny Zdeněk - Sun a k realizaci zástavního práva váznoucího ve prospěch COMMERZBANK AKTIENGESELLSCHAFT

LUXEMBOURG BRANCH na obchodním podílu stěžovatele na společnosti Zdeněk - Sun.

[5] Žalobce i žalovaný ve svých vyjádřeních shodně navrhli kasační stížnost zamítnout. Žalobce (nejvyšší státní zástupce) uvedl, že práva, jichž se stěžovatelka dovolává, nejsou veřejnými subjektivními právy, což je nutnou podmínkou pro přiznání postavení osoby zúčastněné na řízení; k tomu odkázal na rozsudek zdejšího soudu ze dne 28. května 2008 č. j. 1 Afs 76/2008-246. Nadto dotčení práv stěžovatelky lze označit nanejvýš za nepřímé, neboť snížení hodnoty obchodního podílu se může projevit až při nakládání s ním, znehodnocení pohledávky až při jejím vymáhání a realizace zástavního práva je odvislá od úkonů třetích osob.

[6] Žalovaný (Energetický regulační úřad) sdělil, že nemá námitek proti případnému účastenství stěžovatele na vedeném řízení, nicméně ponechává řešení této otázky na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu.

[7] Osoba zúčastněná na řízení (společnost Zdeněk - Sun) naopak svým vyjádřením podpořila stanovisko stěžovatelky, když uvedla, že výklad ustanovení § 34 odst. 1 s. ř. s. provedený krajským osudem je zcela formalistický a nebere ohled na účel této právní normy.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud hodnotí kasační stížnost jako přípustnou, neboť byla podána osobou oprávněnou ve smyslu ustanovení § 102 s. ř. s. Důvody kasační stížnosti, jak je stěžovatelka obsahově vymezila, se opírají o § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Kasační stížnost není nepřípustná ani z jiných důvodů plynoucích z ustanovení § 104 s. ř. s. Nejvyšší správní soud k tomu podotýká, že se již v minulosti vypořádal s otázkou, zda kasační stížnost proti rozhodnutí o tom, že určitá osoba není osobou zúčastněnou na řízení, je s ohledem na § 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s. vyloučena. Dospěl k názoru, že tomu tak není, neboť v daném případě nejde o kasační stížnost proti usnesení, kterým se pouze upravuje vedení řízení, nýbrž naopak takové usnesení má zásadní dopad na práva osoby, o níž se prohlašuje, že osobou zúčastněnou na řízení není (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. srpna 2005 č. j. 7 As 43-2005-53, publikován pod č. 710/2005 Sb. NSS).

[9] Nejvyšší správní soud poté kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná. Rozhodnutí krajského soudu je zcela v souladu s právní úpravou i s judikaturou Nejvyššího správního soudu týkající se přiznávání postavení osoby zúčastněné na řízení.

[10] Pokud jde o právní úpravu, § 34 odst. 1 s. ř. s. stanoví: „*Osobami zúčastněnými na řízení jsou osoby, které byly přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí nebo tím, že rozhodnutí nebylo vydáno, a ty, které mohou být přímo dotčeny jeho zrušením nebo vydáním podle návrhu výroku rozhodnutí soudu, nejsou-li účastníky a výslovně oznámily, že budou v řízení práva osob zúčastněných na řízení uplatňovat.*“ Toto ustanovení je ovšem nutno vykládat ve světle ustanovení § 2 s. ř. s., podle něhož „*ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným tímto zákonem a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, v nichž tak stanoví tento zákon.*“

[11] Dosavadní rozhodnutí Nejvyššího správního soudu řešící otázku, komu lze a komu nelze přiznat postavení osoby zúčastněné na řízení, jsou přehledně shrnuty v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. června 2013, č. j. 6 As 24/2013-42 (všechny rozsudky zdejšího soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz). V uvedeném rozsudku řešil zdejší soud skutkově zcela totožnou situaci, kdy se tatáž stěžovatelka jako v nyní posuzovaném případě domáhala postavení osoby zúčastněné na řízení v obdobném soudním řízení vedeném s jinou její dceřinou společností, proto na jeho odůvodnění Nejvyšší správní soud pro stručnost odkazuje. Výsledek úvah obsažených v uvedeném rozsudku byl následující: *„Turzené dotčení stěžovatele na právech je čistě ekonomické povahy a má bez jakýchkoliv pochybností povahu subjektivních práv soukromých, nikoliv veřejných. ... I v tomto případě lze tedy uzavřít, že stěžovatel musí své ekonomické zájmy hájit prostřednictvím osoby, v níž je společníkem a která – na rozdíl od něj – jakožto adresát napadeného správního rozhodnutí osobou zúčastněnou na daném řízení bezesporu je. Obchodní zákoník mu dává k ovlivňování jednání společnosti, jejímž společníkem je, odpovídající právní nástroje. Tento výklad zákona není formalistický, ale naopak vychází z pohledu na právo jako uvnitřně provázaný systém, kde nelze volně a chaoticky směšovat a zaměňovat jednotlivé instituty ochrany práv, ale je třeba jich využívat poučeně a s ohledem na jejich smysl a účel.“*

[12] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že Krajský soud v Brně zhodnotil věc správně, proto vyhodnotil podanou kasační stížnost v souladu s § 110 odst. 1 větou první s. ř. s. jako nedůvodnou a zamítl ji.

IV. Náklady řízení

[13] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalobce i žalovaný měli ve věci úspěch, podle obsahu spisu jim však žádné náklady nad rámec jejich běžné úřední činnosti nevznikly. Pokud jde o osobu zúčastněnou na řízení, Nejvyšší správní soud jí v řízení žádné povinnosti, z nichž by jí mohly vzniknout náklady, neukládal. Neshledal ani důvody hodné zvláštního zřetele, pro které by jí mohl přiznat náhradu nákladů právního zastoupení v řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 5 s. ř. s.)

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. října 2013

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu